

TORONTAI

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zapolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerinti Megjelenik naponta délután	Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontai, Veliki Becskerek			

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

A miniszterelnök nyilatkozott a megegyezésről.

Beograd, okt. 19.

A politikai körökben néhány nappal ezelőtt híre ment, hogy Pasity miniszterelnök nyilatkozni fog a megegyezésről. Hogy ezt a nyilatkozatot a nyilvánosság számára a sajtóban adja-e le vagy a radikális párt klubjában, azt nem lehetett akkor még tudni.

Tegnap délelőtt 11 órakor azután a radikális párt klubja ülést tartott, amelyen a miniszterelnök elmondotta nyilatkozatát, amelyről a klub a következő kommunikét adta ki:

„A radikális-klub mai ülést Zsivkovity Lyuba, a párt elnöke nyitotta meg, aki a képviselőket üdvözölve kijelentette, hogy a radikális-pártot, amely a Radics-párttal koalícióba lépett, igen fontos törvényhozási munkák várják úgy a törvényegységesítés, mint a gazdasági, szociális és pénzügyi téren. Kijelentette, hogy mindamellett, hogy a koalíciónak óriási többsége van a parlamentben, mégis szükségesnek találja a képviselőket arra figyelmeztetni, hogy legyenek munkaszeretők, mert a nép a megegyezés politikájának hangoztatása után, ennek a politikának tetteit várja. Ezután Pasity miniszterelnök kért szót, aki a következőket mondotta.

A megegyezést befejezték és aláírták betegségem ideje alatt és így nem volt módomban a klubba jönni, hogy személyesen is ismertessem a megegyezés keletkezését és tartalmát. Azért ez alkalommal teszem még és hangsúlyozom, hogy a radikális-párt már az egyesülés óta kívánta,

hogy az állameszméhez, a monarchiához, dinasztiahoz és az önkormányzatokhoz való eszméjéhez megnyerje a horvát és szlovén testvéreket.

Két évig folytak az előkészítő megbeszélések az alkotmány meghozatalára nézve, amelyet az alkotmányhozó szkupstina megerősített és ilyenformán megvetette alapját a mai egységes államunknak. Mikor megkezdődtek a tárgyalások a horvát paraszt-párt képviselőivel, mi hangsúlyoztuk, hogy csak ezen a meglévő alapon állva tárgyalhatunk velük.

Ilyen alapon kötöttük meg a megegyezést, amely teljesen azon elv keretein belül forog, amely az állam alkotmányát képezi. A horvát paraszt párt elfogadta az államegység, a monarchia, a dinasztia eszméjét és általában mindazt, amiért mi küzdöttünk az egyesülés óta a mai napig. Amidőn ilyen módon egy terepen találkoztunk — nem volt ok a további harchoz.

A politikában éppen úgy mint az életben, nem lehet azokkal harcolni, akik nem akarnak tovább küzdeni. Mi ezek után nem mondhatjuk a horvát paraszt pártnak: „Nem akarunk veletek dolgozni!”

Egyetlenegy kényes kérdés volt eleitől kezdve: a független demokraták ügye. Ez elég sok gondot okozott. Mi először eldöntöttük a megegyezés kérdését, az állam elvi kérdéseit és amikor itt megértettük egymást, tértünk át a független demokraták kérdésére. Én minden erőmmel azon voltam, hogy elhárítsam ezeket a nehézségeket és

kiemeltem, hogy helyénvaló volna Pribicevity csoportját is meghívni, mert az ő programjuk is azonos a miénkkel. A kísérlet nem sikerült, mert Radicsék kijelentették, hogy Pribicevity pártjával nem tudnak együtt dolgozni. Akkor Pribicevity és pártjához fordultam és befolyásolni igyekeztem őket, hogy maradjanak meg ugyanabban a felfogásban az államraison tekintetében és ne okozzanak nehézségeket csak azért, mert nincsenek a kormányban képviselve. Nem sikerült célt érnem. Dilemmába kerültem. Vagy elhagyom a megegyezést amelyet az állam elvi kérdéseiben elértem, csak hogy megtarthassam a Pribicevityvel való koalíciót vagy megkötöm a megegyezést Pribicevity pártja nélkül.

Ilyen helyzetben én ama álláspontra helyezkedtem, hogy másodrendű kérdések miatt, melyek nem egyuttal elvi jellegűek, nem vetem el a megegyezést, amely sokkal fontosabb minden másnál. Pribicevityek részéről azt mondták, hogy Radicsék nem fogják betartani szavukat. Mi erre azt válaszoltuk, majd meglátjuk. Hisszük, hogy őszinte munkát végzünk, munkánk eredménye felől később meggyőződhetünk. Így tehát ezen dilemmában azon politika mellett foglaltam állást, amely a mostani kormánykoalícióhoz vezet.

Pribicevity barátai azt tanácsolták neki, hogy a kormányból való kiválása miatt ne folytasson ellenzéki politikát, de ő erre nem állt rá. Tévődött volna, ha másképp cselekszünk. Bennünket a nép és az állam érdekei vezettek és mi hiszünk, hogy azok, akik harcot indítottak a megegyezés ellen, egy napon be fogják látni tévedésüket.

Pasity beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig és elhangzása után lelkesen ünnepezték a pártvezért.

A klub ezután áttért a szkupstina vezetőinek kijelölésére. Elhatározták, hogy a jelenlegi elnökséget meghagyják és csak Kobaszica titkár helyét töltik be új képviselővel, mivel Kobaszica a klubülésen beadta a háztisztségről a lemondását. Radicsék, mint az eddigi kombinációk is említették, egy házalelnöki és két titkari helyet kapnak a vezetőségben.

Pasity Nikola beszédét a radikális-párt körében élénk meglepedéssel kommentálták, annál is inkább, mivel megcafoita az ellenzék által terjesztett híreket, hogy a miniszterelnök elhagyta a megegyezést.

Politikai körökben sokat beszélnek az utóbbi napokban arról, hogy a kormányt rövidesen kiegészítik szlovénekkel is. Szó esik arról, hogy néhány szlovéniai független demokratá párti képviselő szakít Pribicevityvel és támogatja a kormányt.

TÖZSDE

Október 19.

Zürich. Berlin 123⁵⁵/₁₀₀, Budapest 72⁶⁰/₁₀₀, Newyork 519¹⁴/₁₀₀, Milánó 2090, Prága 1537¹²/₁₀₀, Wien 73⁰⁵/₁₀₀, Varsó 85, Bukarest 249¹²/₁₀₀, Szófia 377, Beograd 922¹²/₁₀₀, Páris 2311, London 2512¹²/₁₀₀.

Budapest. Buza 380, rozs 255, takarmányárpa 270, sörárpa 360, zab 260, tengeri (rég) 282¹²/₁₀₀, (új) 190, korpá 165. Az árak tartottak, irányzat barátságos.

Bezárták

a szkupstina nyári ülészakát.

Beograd, okt. 19.

A szkupstinát ma délelőtt 11 órakor nyitották meg. A formások elintézése után Lalosevity Joco, a Lukinics Edo volt igazságügyminiszter elleni vizsgáló bizottság elnöke azt javasolta, hogy a szkupstina adjon meg harminc napi haladékot a vizsgálat befejezésére. A szkupstina

rövidebb vita után megadta a harminc napi halasztást. Az ülést tizenegy óra harminc perckor bezárták és ezzel együtt berekesztették a szkupstina nyári ülészakát.

Az őszi ülészakát holnap délelőtt 10 órakor nyitják meg királyi kéziratral.

A radikális-párt felsőbánsági választmányának ülése.

Nincsity külügyminiszter Jasatomityon. — Novemberben kerületi konferencia lesz Becskereken.

Becskerek, okt. 19.

A radikális párt kerületi választmánya vasárnap délelőtt ülést tartott Jasatomityon (Módoson), amelyen résztvett Nincsity Momcsilo külügyminiszter, felsőbánsági képviselő, Sztankovity Szvetozar, Budisin Joco és Rajity Tosa országgyűlési képviselő, Mihajlovity Szvetizlav volt képviselő, Alekszjevity Mita Beograd kerületi főispán, Krsztity Vasza alispán, Becskerekről Beslity Nikola főmérnök, a becskerek-i szervezet elnöke, valamint a járási szervezetek elnökei és alelnökei.

Tíz órakor nyitották meg az ülést, amely a délutáni órákba nyúlt és fél három-ór ért csak véget.

Nincsity Momcsilo külügyminiszter, felsőbánsági képviselő a politikai helyzetet ismertette és megállapította, hogy a radikális párt eddigi ténykedésével az ország kormányzását a leghelyesebb útra terelte és hogy a horvátokkal való megegyezés nagyban emelte az ország tekintélyét és az SHS államot elsőrendű hatalommá tette, amit a genfi ülésezés is bebizonyított.

A beszámolót egyhangulag tudomásul vették és elhatározták, hogy november elsőjén vagy nyolcadikán Becskereken széleskörű kerületi konferenciát tartanak, amelyen részt vesznek az őss es felsőbánsági radikális képviselők és a helyi szervezetek elnökei, alelnökei és küldöttségei, hogy szélesebb körben megismertessék a párt eddigi működését és jövőbeni terveit.

Ezután járasonként beszámoltak a pártelnökök a párt állásáról és megállapították, hogy a radikális tábor állandóan nagyobbodik, a többi párt kebelében pedig megindult a bomlás. Neuzinán, Bokán a földmives-párt helyi csoportja teljes egészében belépett a radikális pártba, más helyeken pedig a független és a Davidovity demokraták csatlakoznak tömegesen a radikális-parthoz.

Elhatározták, hogy ott ahol szükség mutatkozik es a párt érdeke megkívánja, kiépítik, újjászervezik a helyi alakulatot.

Az egyes pártelnökök ismertették az eddig történt újjászervezéseket (többek között Kanizsan, Croján), melyet tudomásul vettek és jóváhagytak.

A választmányi ülésen nem hoztak határozati javaslatokat es a gazdasági kérdések — ugymint adó, agrárreform, földmives hitelek — részletesebb megvitatására hagyták.

Az ülés résztvevői délután négy óra ötvenöt perckor hagyták el Jasatomityot. A miniszter és a képviselők visszatértek Beogradba.

Külön
kala
File-kala
kalapok,
bluzok,
Filevasa
ban vállá
Nemanji

* Han
ban ma,
sárnap e
Elemi
mentesít
„Torontá
sitotta
fehére

* „To
ben vas
Orient n

* Az
Mihajlov
Ruski
egy na
csemege
földi é
mint I
mányu
az els
ilynemű
énikusa
zöje T
Szrpszl

Ingy
sitást,
hivata
ra.

* 6
gel és
vetőgé
Józsefi

* 1
kifürke
filmje

* Ut
ért Et
óra al
Wasil
Prince
állomá
Állan

*
szobá
ellátó
háror
Velik
cija

Pá
vené
májá
ront

*
kéri
get,
ülöh
közé
lehe
óra
nad
mer
grá

*
lás
ner

Riport a régi Becskerekről.

1895 okt. 19.

Az egész Alduna mentén minden felé nagy havazásokat jelentenek.

1905 okt. 19.

A főispán Demkó István tb. aljegyzőt közg. fogalmazó gyakoronokká nevezte ki.

Makai Ágoston engedélyt kért lóvágóhid felállítására.

A színházban Sardon-Najac: Válgunk el című darabja megy.

Előadás Palesztináról.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, okt. 19.

Az izraelita hitközség üléstermében tegnap Ernszt Bernát, a noviszádi hitközség volt elnöke, nagy és előkelő közönség előtt ismertette palesztinai útja impresszióit, tapasztalásait.

Az előadást dr. Hubert Zsigmond hitk. elnök nyitotta meg és ezt követően Ernszt Bernát finom és éles meglátással ismertette a palesztinai zsidók helyzetét és rávilágított a jövő feladatára Palesztina felépítésének eredményességét egyedül az egész világ zsidóságának áldozatosága garantálja.

A zsidó hontalanok otthonának megépítése az összes zsidó hitközségek műve kell hogy legyen és szerte Palesztina felépítéséről minden hitközségnek budgetje keretében kellene gondoskodnia.

A kérdés praktikumát érintő előadást a közönség nagyfigyelemmel és lelkesedéssel hallgatta.

Utána dr. Niedermann Mór főrabbi a zsidóságnak Palesztina felépítésére irányuló akcióját, remek felszólalásában, a zsidóság harmadik honfoglalásának mondta, melyben tehetségéhez mérten minden zsidónak, mert ez az aktív egyetemes zsidó ügy, független a cionizmus minden más törekvésétől, részt kell venni.

Boros Mihály noviszádi népközponti igazgató-tanító szárnyaló szavakban kérte a közönséget, tegye lehetővé, hogy Palesztinából újra fény és melegség jöjjön a világba.

Dr. Sattler Máttyás noviszádi hitk. elnök a zsidó nemzeti egyesületek kötelességeiről beszélt még lelkesítő szavakban. Ezután Hubert Zsigmond hitk. elnök annak hangoztatásával, hogy a történelmi multnál fogva senkinek sincs több joga arra, hogy Palesztinában otthon teremtse az üldözött zsidóknak és azoknak a zsidóknak, akiket a szent föld hatalmas magnetizmusa odavonz, hogy ott az egész emberiség üdvére éljenek és dolgozzanak, mint a zsidóknak és hogy a régi föld új emberei csak a zsidók lehetnek, megköszönte Ernszt Bernátnak azt, hogy idefáradt, megköszönte neki a lelkesedést, melyet belesuggerált a hallgatóságba.

Dr. Lusztig Nándor noviszádi hitk. elnöknek a hitk. elnökségéhez, a meleg fogadtatásért intézett köszönete után, a vendégek autón vissza tértek Noviszádra.

A bányási kereskedelmi és iparkamara plenáris ülése.

Uj alelnököt választottak. — Betöltötték a tarifa-bizottság tagságát. — Felszólalás a becskereki hetipiacok ügyében. — Az adósérelmek.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, okt. 19.

A bányási kereskedelmi és iparkamara Jankovity Koszta elnöke alatt vasárnap délelőtt kilenc órai kezdettel plenáris ülést tartott a Lloyd nagytermében, melyen szép számban jelentek meg helybeli és vidéki tagok egyaránt.

A határozatképesség megállapítása után Jankovity elnök üdvözölte a megjelenteket és megnyitottak nyilvánította a teljes ülést. Három jegyzőkönyvhiteltesítő megválasztása után Hercog Ottó kamarai tag elhalálozásáról számolt be, akinek tevékenysége és működése nagyban segítségére volt a közös munkának. A megjelentek felállással rótták le kegyeletüket az elhunyt iránt és érdemeit az elnök javaslatára jegyzőkönyvileg örökítették meg. A kamarai szabályzatok értelmében valamelyik tag elhalálozása folytán megüresedett tisztséget az a pótag nyeri el, aki a választások alkalmával a legtöbb szavazatot kapta. Jelen esetben Benze Miksára esett a választás, akinek mandátumát egyhangulag igazolták.

A pénztári állományt ismertették ezután, majd Sztanojlovity Sándor titkár rövidesen beszámolt a kamara félelvi működéséről, amelyről a részletes jelentést már előzőleg szétosztották a tagok között.

Sztanojlovity titkár ismertette a bányási ipartestületek kikindai konferenciáján hozott határozatokat, főleg az új ipartörvény és a magas megadóztatás kérdésében, majd áttért a szubotociai közgazdasági kongresszus beszámolójára. Végül a beográdi kiviteli kongresszus eredményét közölte. A kongresszuson megállapították, hogy a Bányáság a szeptember elsején kezdődött kiviteli évben egymilliárd és száznyolcvanmillió dinár áru ekszportálására képes, míg az egész ország területéről tíz milliárd dinár értékű kivitelre lehet számítani.

A kamara terbevelt helyiségváltoztatásáról szóló jelentés elfogadása után, a kikinda—szegedi vasutvonal megnyitására referált Jankovity Koszta elnök. A vasutvonal forgalomba helyezése tudvalevőleg a kamara számtalan közbenjárásának eredménye és az elismerés jóformán egyedül a kamarát illeti meg. Az elnök közlése szerint a vonatközlekedésnek kölcsönösen okt. 15-ikén kellett volna megindulnia, a közbejött akadályok miatt azonban nagy részről elhalasztották a vonal megnyitását.

Sztanojlovity titkár ezután a házalásról emlékezett meg és felemlítette beszámolójában, hogy erről a kérdésről szakcíkket írt több vajdasági és beográdi lapban, melyekre dr. Surmin volt kereskedelemügyi miniszter válaszolt és teljesen helyeselte álláspontját. Többszöri közbenjárására a kereskedelemügyi minisztériumban megígérték, hogy a kérdést közmegelegedéssel fogják rendezni. Az ülés

tudomásul vette Sztanojlovity jelentését azzal, hogy a kamara továbbra is, a házalás betiltása érdekében fardozzék.

Jankovity elnök ezután bejelentette, hogy Terzin Zs. Zsivko alelnök, a kereskedők szekciójának elnöke, nagymérvű más elfoglaltsága miatt lemondott állásáról, egyúttal pedig köszönetét fejezi ki azért a lelkes támogatásért, melyben a kereskedők és a kamara többi tagjai is részesültek. A plénum sajnálattal vette tudomásul az agilis alelnök megmáshatatlanságát elhatározását és megüresedett tisztségre, Radicev Lázár javaslatára, egyhangulag nagy lelkesedéssel Risztity Gyókát, a grémium elnökét és a kamara tevékeny munkosát kinevezte tagját választotta meg.

Sztanojlovity titkár felolvasta a kereskedelemügyi minisztérium köriratát, amelyben hozzászólást kér, javasoltnak tartják-e a kamarák egy központi kamarai titkárság felállítását Beogradban. Az ülés úgy határozott, hogy a noviszádi és oszijekai társintézetek álláspontját teszi a magáévá és mindaddig helyteleníti a központi titkárság megszervezését, amíg meg nem hozták a kamarákról szóló törvényt.

Jankovity elnök közölte, hogy a vasuti tarifa-bizottságban néhai Jovanovity Gyóka volt kamarai elnök elhalálozása folytán megüresedett a bányási tagság, melynek betöltése eddig azért nem volt időszerű, mert ez a szervezet szüneteltette működését. Most, munkássága megkezdésével, javasolta a tagság betöltését Csuresin Nikola pancsevói taggal, amit egyhangulag el is fogadtak.

Csehszlovákia és az SHS állam között kereskedelmi szerződés van készülöben. A kereskedelemügyi minisztérium ezért kérdőívet fordult a kamarákhoz, hogy megtudja, az egyes országrészek kereskedőinek és iparosainak kívánságait, észrevételeit, kiviteli könnyítések, vám, szállítási s.b. kérdésekben. Hasonló kérelmet terjesztett elő a minisztérium az Angliával és Franciaországgal kötendő kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban is. A teljes ülésen jelen volt tagok között kiosztották a kérdőíveket azzal, hogy a választ legkésőbb november elsejéig küldjék be a kamarának összeegyveztetés és továbbítás végett.

Hosszabb vita fejlődött a pancsevói kereskedelmi esti tanfolyam segélykérelme felett, melyben végre is úgy döntöttek, hogy ezeröt száz dinárt utaltak ki részére.

A napirendben szereplő ügyek vitájának lezárásával áttértek az indítványokra.

Csuresin Nikola (Pancsevo) az új vámtarifáról beszélt és annak szükségességét hangoztatta, hogy a Narodna Banka újabb hiteleket engedélyezzen. Végül panaszt tett a pancsevói posta ellen, hogy beszüntette az éjjeli postaszolgálatot. A pancsevóiak — mondotta — éjjel

nem kaphatnak és nem adhatnak fel táviratokat, nem folytathatnak telefonbeszélgetéseket, amivel esetleg mérhetetlen károkat szenvedhetnek a kereskedők.

Tóth Ferenc a becskereki vasárnapi munkaszünet körül keletkezett háborúságot ismertette és nehézményezte az új rendszer bevezetését, helyesebben a vasárnapi hetipiac eltörlését és az üzletek zárvatartásának bevezetését, mert úgymond, míg Becskereken ilyen a rend, addig a környező falvakban, sőt Kikindán, Vrsacon, Novibecsejen is vasárnap nyitva tartják az üzleteket, amelyek ilyenformán elhódítják Becskerektől a vidéki vevőközönséget. A felszólaló kijelentette, hogy nincs a vasárnapi munkaszünet ellen, de bevezetését csak akkor helyesli, ha országos rendelet vagy törvény biztosítja az ország egész területére a tiszteletben tartását. Malbaski Dusan hasonló szellemben beszélt. Több hozzászólás után, Jankovity elnök javaslatára elhatározták, hogy a kereskedők és iparosok együttes ülésen vitassák meg ellentétes álláspontjukat és létesítsenek ez ügyben békés megegyezést. Egyidejűleg a kamara megüresíti a vasárnapi szünet napok országos rendezését.

Cirilov (Pancsevo) kereskedelmi ügyekben a bírósági eljárás meggyorsítását sürgette, mert az igazságszolgáltatás lassu menete miatt nagy kár éri gyakran a kereskedelmet és ipart.

Jankovity elnök közölte, hogy ez ügyben már beadványt intéztek illetékes helyre és kérték a késedelmi kamatlábnak a mai viszonyoknak megfelelő felemelését is.

Guttman Béla egy beadványtervezetet olvasott fel, amelyet a becskereki kerületi pénzügyigazgatóhoz kér beértesíteni kedvező elintézés végett. Ebben arra kéri a pénzügyigazgatót, hogy a kamarával egyetértően javasolja a fellebbezési bizottság mielőbbi kinevezését, hogy a bizottság még lehetőleg e hónapban megkezdhesse működését, adigra pedig függesse fel a foglalásokat, miután telekkönyvi betáblázásokkal az adóösszegek biztosítva lettek, méginkább azonban tekintsen el az árverésektől.

Mivel a grémium hétfő este adóügyben értekezletet tart, annak ülése elé utalták a beadványtervezetet, amit Risztity Gyóka egyesületi elnök helyeslőleg tudomásul vett.

Bogdan Márkó (Kikinda) javaslatára elhatározta az ülés, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően, minden még meg nem alakult, de szükséges adóbizottság kinevezésére javaslatot tesz a pénzügyminisztériumnak. Így többek között a kikindai III. osztályu kereseti adó, a fellebbezési és a jövedelmi és vagyonadó kivetőbizottság kinevezésére is.

Jovanovity (Kikinda) az adófizetések körüli állítólagos mulasztások miatt kivetett bírságokról beszélt.

Petrovity (Kikinda) a munkásbiztosító péztárra panaszkodott, amely, ha az iparosok vagy kereskedők hét nap alatt ki nem fizetik a biztosítási díjakat, átteszi az ügyet a rendőrségre, amely érzékenyen megbünteti a késedelmes fizetőket. Javaslatára kérelmezni fogják a munkásbiztosításról szóló törvény megváltoztatását, mert más tekintetben is

50.000 dinar tüzbiztosítást ingyen kap,
ha egy évre előfizet a „Torontál”-ra.

kifogás alá esik. Végül Petrovity a bankkamatláb leszállítását sürgette.

Malbaski Dusan felszólalása után Szabó (Pancsevó) elmondotta, hogy Pancsevón a drágaság elleni törvénybe ütköző vétségért számos iparost elítéltek.

Sztanojlovity titkár válaszolt a felszólalónak és kijelentette, hogy a kamara már régebben a drágaság elleni törvény hatálytalanságát kerte.

Az ülést délelőtt fél egy órakor zárta be Jankovity Koszta elnök.

HIREK

— okt. 19.

Halálozás. Özv. Kocsnyai Mihályné f. hó 18-ikán este fél 7 órakor meghalt. Temetése 20-án (kedden) délután 3 órakor lesz a Kálvinszka utcai gyászszobából.

Suvakovity államtitkár Becskerekén. Suvakovity Lázár agrárreform-miniszteri államtitkár hoi nap Becskerekre érkezik, a helybeli agrárreform hivatal működésének felülvizsgálására.

Eljegyzés. Székely Margit, Eger és Kohn Béla, Debeljácsa, jegyesek. (Minden külön értesítés nélkül).

Még neki áll feljebb. Jovanov Laza botosi mezőőr kutyája tegnap megtámadta a gazdája háza előtt haladt csendőröket. A csendőrök felelősségre vonták Jovanovot és figyelmeztették, hogy kösse meg a harapós kutyáját. A mezőőr éktelen haragra lobbant, vakoknak nevezte a csendőröket, mert nem látták a kutyáját közeledni, majd reprodukálhatatlan szavakkal szidalmazni kezdte. Jovanov ellen hatósági személy megsértése címen megindult az eljárás.

* „Tornado” premierje ma!

A vásár után. A szrpszkitebeji vásár alkalmával Todorovity Ádám alekszandrovói és Vueskovity Szima ernyai földművesek összeverekedtek és kölcsönösen helyben hagyták egymást. Megindult ellenük az eljárás.

Kettős betörés. Vakmerő betörés történt a szomszédos Novitebejen. Behatoltak Kolozsvári Samu házába, ahonnan ezer dinár értékben ruhaneműket és ötezerháromszáz dinár készpénzt vittek el. Másnap éjjel a szomszédban lakó Dudásnál jártak a hivatalos látogatók, ahonnan kétezerháromszáz dinár értékű holmit és ezer dinár értékű készpénzt loptak el. A csendőrség a nyomozás során letartóztatta Dudást, mert az a gyanu, hogy önbetörést követett el csak azért, hogy elterelje magáról a Kolozsvári-féle házban elkövetett betörés gyanúját. Dudást beszállították a becskeréki ügyészség fogházába.

Felemelték Froreich Ernő büntetését. Az apogyilkos Froreich Ernőt, mint ismeretes, a törvényszék négy évi fegyházra ítélte. Tegnap foglalkozott az ítélőtábla Froreich ügyével és büntetését hét évi börtönrre emelte fel.

* Aki megpróbálta, tudja már, hogy hölgyeknek, uraknak és gyermekeknek egyaránt legjobbak a kitünő Turul- és Delka-cipők. Meglepően olcsó árakon kaphatók Vilim Herzfeld becskeréki fűtcai áruházában.

Ongyilkos lett egy fiatalasszony barátjának lakásán.

Becskerék, okt. 19.

Szombat délután 4 órakor a Geteova utca 39. szám alatti ház fűkamrájában felakasztotta magát özv. Juhász Jánosné, 24 éves fiatalasszony. Az öngyilkos fiatalasszony tulajdonképpen mostoha atyjánál lakik a Brigadira Risztitya utcában, aki ott koszmáros és a barátja Kaskötő Etele lakik a Geteova utcában, ahol a szerencsétlen fiatalasszony végtetes tettet elkövette.

Néhány nappal ezelőtt az öngyilkos atyja bejelentette a rendőrségen,

hogy leánya eltűnt. Pénteken azonban visszajött a fiatalasszony és azt mondta, hogy Vrsacon járt.

Szombat délelőtt elment a barátjához Kaskötő Etelehez, ahol egész délelőtt leveleket írt, amelyeket délután a háziasszony kislányával beküldött a postára. Amikor a kislány visszajött, a fiatalasszony már nem volt a szobában. Keresni kezdte és végre rátalált a fűkamrában, ahol egy gerendára akasztotta föl magát egy négyszeresen összesodrott cukorspárgára.

A leveleket, amelyeket az öngyilkos a szony a postára küldött, a rendőrség lefoglalta, hogy megállapítsa, mi birta rá végtetes tettet elkövetésére.

A becskeréki ügyvédszövetség alakuló közgyűlése. A becskeréki ügyvédek vasárnap délelőtt 11 órakor a törvényszék épületében tartottak meg az ügyvédszövetség alakuló közgyűlést, amelyen Kardos Samu dr. elnökölt. A törvényszék egész területére szóló ügyvédszövetség a vasárnapi közgyűlésen mindenekelőtt elfogadta a szövetség alapszabályait, majd megejtette a tisztikar választását a következő eredménnyel: elnök dr. Jaksity Zsarkó, alelnök dr. Várady Imre, titkár dr. Petrovity Dragutin, pénztáros dr. Goldmann József. Választmányi tagok: dr. Borsodi Lajos, dr. Gresity Pál, dr. Mijajev Luka, dr. Stern Lázár, dr. Végh Lajos és dr. Zsupánszki Szlávko.

Megkérdeztük az egyesület céljait felől a szövetség egyik vezető tagját, aki kijelentette, hogy a tömörülés főcélja az ügyvédek erkölcsi és anyagi érdekeinek megvédése és az, hogy az ügyvédi kar szolidaritását visszahelyezze a régi nivóra. A szövetség a bírói karral karöltve harmonikus együttműködést kíván teremteni az igazságszolgáltatás érdekében. Fel fogjuk hívni — mondta — a más törvényszékek területén működő kartársainkat, hogy hasonlóképp megalakítsák a helyi szövetséget, amely később vajdasági szervezetté épülhetne ki. A törvények egységesítése után, megalakulhat az országos ügyvédi szövetség is.

Gázol a vonat. Szombaton délután Leffelholz László becskeréki lakos 220-as számú Sperber autóját, amelyet egy helybeli garázsba adott megörzésre, egy eddig ismeretlen egyén elvitte rövidebb sétatúra. A Krunszka (Korona) utcában a vasúti hid előtt közvetlen megfordult autójával, amely a véletlen folytán hirtelen defektust kapott, úgy hogy a kocsit egészen keresztben állott meg a síneken. Ebben a pillanatban éles fűtty jelezte, hogy közeleg a vonat. A következő percben a teherszerelvény, fel is tűnt a hirtelen kanyarodónál és nagy sebességgel közeledett. A soffőr kiugrott a kocsiból és sorsára hagyta az autót, amelynek elülső részét teljesen összeroncította a vonat.

* „Tornado” Az Orient-mozi vezetőségének leleményessége és határt nem ismerő áldozatkészsége mai nappal műsorra hozta a „Tornado”-t. Hogy mit jelent Becskereknek a legfrissebb „Tornado” filmszenzáció, arról csak annyit, hogy Páris, Berlin és Bécs-ben egyidejűleg tartják műsoron a premimozik.

* A helybeli szerb takarékpénztár R.-T. új részvényesei átvehetik részvényeiket a befizetésekről kapott elismervények beszolgáltatása ellenében. A régi részvényesek pedig a régi részvények beszolgáltatása mellett.

* „Tornado”-hoz jegyek elővételben csak d. e. 10—12 óra között.

Elemi sorsasapásoktól senki sincs mentesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál”-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét ötvenezer dinárra.

* **Pontos idő.** A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy nagy fáradozások után sikerült egy **chronométer „Tissot”** svájci órát a bécsi csillagvizsgáló állomás másodperc pontossága szerint beállítani, mely órát egy négyszögletes fakazettában a kirakatomban a n. é. közönség rendelkezésére bocsájtom. A nálam vásárolt órákat díjtalanul beponosítom. Tissot és minden jobb márkájú svájci órákban, valamint ékszerekben állandó raktár, a Tissot órágyár egyedüli gyári képviselője Révész Zsigmond óras és ékszerész Alekszandrova (Fő) u.

* „Tornado”! Az élet legtermészetesebb színjátéka!

* **Fejmosás, aremassage és vibrálás** egész nap bármely időben Kraimer női-fodrásznál, Fő-utca.

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadónál áron előfizet a „Torontál”-ra.

Sport

Football.

Schwäbische—Viktória 2 : 2 (1:0). II. osztályu bajnoki mérkőzés. Bíró Brkity. A Schwäbische az utolsó 6 percg még 2:0 arányban vezetett, amikor a Viktória kiegyenlített. A mérkőzés első felében inkább a Viktória volt fölényben, a másodikban a Schwäbische első gólja 11-esből származik, melyet Karácsonyi értékesített, a második a különben gyengén szereplő balszélső rugta. A Viktória góljait a 39. percben és a 43. percben 11-esből érte el. A Schwäbischeből kitűnt Merschbacher és Klein. A Viktóriából a kapus, Oláh, bal bekk és a center.

ZsAK-Szlávija B—Kadima B 5:1 (2:1). Bajnoki mérkőzés. Bíró Lengenfelder.

Budapest. Vas—Mtk 2:0 (2:0)
Ftc—III. K Tve 7:2 (3:0)
Nsc—Ute 0:0.
Kac—Vac 2:0 (1:0).
Törekvés—Etc 1:0 (0:0).
33 Fc—Beac 1:1 (1:1).

Box.

Magyarország boxolói 8:6 arányban legyőzték Ausztria valogatott boxolót.

Nem lesz többé „pályatévészett ember”.

Becskerék, okt. 19.

Érdekes ember tartózkodik két nap óta Becskerekén. Vajda Ferenc ez, az Érdekes Ujság grafológusa, aki Szubotica, Noviszád és Szombor után Becskerekre jött, hogy itt grafológiai tudásával álljon a közönség rendelkezésére. Minthogy nálunk a grafológia még valahogy a misztikumok tudománya, érdekesnek tartottuk Vajdat megkérdezni, hogy mi a lényege és a célja a grafológia tudományának.

„Agrafológia — mondta Vajda — mérhetetlen perspektívát nyújt a jövőben. Nyugodtan megállapíthatjuk, hogy néhány éven belül ismeretlen lesz ez a fogalom: pályatévészett ember. A grafológia nagyon fontos lesz a pályaválasztásnál. Meglehet vele állapítani a gyermek speciális hajlamait, művészi készségeit. Németországban már fel is állítottak ilyen kísérleti intézetet, amely megállapítja a gyermekek hajlamát és képességi fokát.

A grafológia nagyon fontos az alkalmazottak munkabírásának, fizikai rátermettségének megállapításánál.

A kereskedelmi életben különösen a hitelviszonyok megítélésénél jut nagy szerepe.

A családi életben a grafológia útján megállapíthatjuk, hogy egyének leendő egyesülése szerencsés lehet-e vagy sem.

Nők, férfiak lelkivilágának feltárásában, rejtett hibák kikutatásában, amelyek jellembeli elváltozásokra vezethetnek és azok gyógyítását célozzák, nagy szerepe van a grafológiának, amely ezen a ponton függ össze a pszichoanalízissel.

Minden esetre nagyon érdekes ez a perspektiva. Bizonyára óriási jelentőségű lesz, ha az emberiség valaha meg fogja határozhatni valakinek kézírása alapján, hogy mi legyen az illetőből. Valóra válik tehát Madách álma a Falanszterről, amelyben a tudós a gyermek fejalkatáról előre megállapítja: „Ebből tudós lesz. Ebből meg pásztor”!

Mac Donald Budapesten.

Budapest, okt. 19.

Mac Donald volt angol miniszterelnök tegnap Bécsből Budapestre érkezett. Kisérétében volt lord Arnold angol nagyiparos, akivel együtt a Hungáriában szálltak meg.

A Reggel munkatársa felkereste Mac Donaldot, aki kijelentette, hogy három hétig utazik Európában, amelynek a munkáviszonyait személyes tapasztalatok alapján akarja megismerni.

Budapestről Prágába, Berlinbe, majd Brüsszelbe megy.

Egy komplett, altdéutsch, keményfa

háló

és egyéb 2247

butordarabok eladók.

Geteova (Német) utca 24. szám.

Egy használt

szürke telibunda

macskabőléssel, opposson salgattárral jutányos áron eladó.

Megtéríthető: Horváth utcánál, Car Dusanova (Váraljai) u. — 915

Külön
kala
File-kala
kalapok
bluzok,
Filevasa
ban válla
Nemanji

* Han
ban ma,
sárnap e
Elemi
mentesít
„Torontá
sitotta
fehérner

* „To
ben vas
Orient n
* Az
Mihajlov
Ruski
egy na
csemegi
földi é
mint k
mányu
az els
ilyenm
énikusa
zójje Tr
Szrpszb

Ingy
sitást,
hivatal
ra.

* 6
gel és
vetőgél
József

* 7
kifürké
filmje

* Ut
ért Et
óra al
Wasili
Prince
állomá
Allanc

* 1
szobá
ellátó
háron
Veliki
cija 1

Pál
vene:
májá
ronti

*
kéri
get,
ülöh
közé
lehe
óra
nadi
mer
grác

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

*
lás
ner

Orient Bioskop A természet csodás drámája! Eddig filmen még nem láttát!

„TORNADO“

A zabolátlan természet csodás, egyuttal véletlen drámája 7 felvonásban Ez a film a gondviselés csodás véletlene következtében az elmúlt tavaszi őrüli amerikai „Tornado-katasztrófa“ dőlése alatt készült. A főszerepekben: House Peters (Paylander II) és Ruth Clifford. Ujdonság! A világvárosi mozgók már hónapok óta tartják műsorán!

Hétfőn, okt. 19-én 5, 7 és 9 órákor
Kedden, okt. 20-án 5, 7 és 9 órákor
Szerdán, okt. 21-én 5, 7 és 9 órákor

Pénztárvnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

Jön! Lucie Dorain legkedvesebb filmje! Jön!

Tungsram rádiók

a legolcsóbbak és a tökéletes vételt biztosítják. 2212

Gyári képviselet a „VOLTA“ r.-t.-nál.

Poziv Torontalska Agrarna Banka D. D. održaće 3. novembra tek god. u 11 sati pre podne u prostorijama zavoda.

XVI. god. redovnu glavnu skupštinu. na koju se zavodski udeoniciari pozivaju

Dnevni red: 1. Izbor perovodje za zapisnik i 2 člana za overovljenje zapisnika 2. God. izveštaj uprave i nadzornog odbora, podnesak zaključnog računa od 1924 god i davanje rasređnice upravom i nadzornom odboru. 3. Popuna odbora Veliki Bečkerek, 19 oktobra 1925. god. Uprava — 13. §. Sa pravom giasanja raspolože samo onaj deoniciar, koji je najduže na 8 dana, pre skupštine položio svoje deonice u društvenu blagajnu, o čemu će mu se istaviti priznanica. — Zaključni račun 1924. — Račun izravnjanja: Imanje: Gotov na blagajni 105.407.36 Ulog kod dugih zavoda 10.000.—. Giro račun kod Narodne Banke 29.008.63 Menice 132.535.75 Amort hipotek zajmovi 15.707.28. Ostave 31.275.—. Nekretnine 671.596.54 Vrednosni papiri 138.812.81. S. H. S. bonovi 32.608.32. Potraživanja 383.990.49. Inventar 115.147.29. Kod centrale novčanih zavoda 800.—. Gubitak 561.458.73. Svega 2.319.343.20. Dugovi: Deonička glavnica 375.000.—. Rezervni fond 128.484.73. Ulozi na štednju po knjižicama 700.453.34. Reeskontirane menice 65.700.—. Dozvoljeni zajmovi na amortizaciju 15.932.84. Kaucije 31.275.—. Računi razni 985.970.79. Nepodignuti delimak 13.591.50. Prelazne stavke 2925.—. Svega 2.319.343.20 — Račun gubitka i dabitka: Gubitak: Kamate na uloge 100.750.99. Porez na kamate od uloga 1458.21. Reeskontne kamate 10.961.79. Plate, stanarine, skuparine, deplate, troškovi 244.001.13. Gubitak iz godine 1923 323.021.12. Svega 690.193.24. Dobitak: Kamate, provizije i kirija 128.734.51. Gubitak 561.458.73. Svega 190.193.24. Veliki Bečkerek, 31. decembra 1924. god. Uprava. Pregledali i u redu našli: Nadzorni odbor.

Draž. broj 176/1925. 2232

Zvanična dražbena objava.

Na ime zaostatka jaynog poreza izetih stvari koje će se u smislu §§ 67—74. XLIV, zak. čl. iz 1883 god. na javnoj dražbi prodati i to:

1000 kg krupon đona
200 kg svinjske kože prerađene
200 kg žutog i crnog viksledera
300 kg crne kože za opanke
300 kg Blanka crnog
600 kg Vestina
500 kg Afer đon
100 kg mešina
1000 kg kvadrati boksa crnog i žutog
1000 ševret.

Dražba će se održati **30. oktobra 1925. god.** u Kralja Aleksandra ul. broj 607, a za naplatu 230.633-80 dinara.

U Vel. Bečkereku, 15. okt 1925.

B. Jovanović,
gr. por. ovrhovoditelj.

Prima bukova goriva drva

Itt a tél!

Elsőrendű romániai

bükkhasáb tűzifát

olcsó árban, garantáltan
jol mérve, rendeljen

Srećko Berger cégne!

Velikibecskerek, Pasityeva u. 5.

Krausz Izsó házban.
2166 Telefon: 2—27.
Megrendeléseket elfogad a „Vojvodina“-szálló portása.
Fedezze azonnal szükségletét.

Itt a tél!

Prima bukova goriva drva.

Pokrite odmah vašu potrebu. Jeftina cijena. Dobra mjera.

EREDETI Dániel olajfestmény Sv. Nikola

eladó. — Megtekinthető naponta d. u. 3—5 óra közt Veresmartiova (Uri) utca 23. szám alatt 2255

Őnálló szerb-horvát-német levelező,

ki a magyar nyelvet is bírja s az összes írodai teendőkben jártas, megfelelő állást keres.

Ajánlatok „ŐNÁLLÓ“-jeligére a kiadóhivatalba kéretnek 2 40

Gyári raktár! Gyári árak!

KARBID

minden nagyságban, 50 kg és 100 kg.

hordókban ismét raktáron van.

Özv. Guttman Jakabné és Fiai 2215

Od Načelnika Grada Vel. Bečkereka. Broj 18838—1925. XVI

Dražbeni oglas.

Na osnovu naredjenja Okružne Finansijske Uprave u Vel. Bečkereku br. 36 609—1925. održaće se usmena dražba u pogledu naplate državne trošarine i novčane kazne od Din 93.400, na dan **10. novembra 1925. god** pre podne u 10 sati u Knez Pavlovoj ul. br. 484. (Kafana Klub). Licitiraće se zaplenjene pokretne, pića, gostioničarski i sobni nameštaj procenjen od vrednosti od Din 258 962.

Kupovna cena ima se odmah u gotovom novcu isplatiti.

Vel. Bečkerek, 15. oktobra 1925. godine.

B. Alekszity,
gradski načelnik.

FRANCIA VONAL

„CS DES CHARGEURS RÉUNIS“ „SUD-ATLANTIQUE“
„SOCIÉTÉ DES TRANSPORTS MARITIMES“
„CS GLE TRANSATLANTIQUE“

LEGGYORSABB, LEGKÉNYELMESEBB ÉS LEGJABB HAJOK
INDULNAK MINDEN MÁS NAP

MARSEILLE—BORDEAUX és HAVRE-ból

Amerikába, Kanadába, Mexikóba, Kubára, Braziliába, Uruguay- és Argentínába stb.

A harmadik osztály áll: „Javitott fülkéből“ 2 és 4 ágygal
„Közönséges fülkéből“ 2 és 4 ágygal.
„Fedélzet közből“ 8, 10 és 20 ágygal.

Utazás a beszállási kikötőből New-York-ig 5 és fél nap
Santos-ig (Brazília) 13 nap.
Buenos Aires-ig (Argentína) 17 nap.

Az összes utasok a beszállási kikötőig csak gyorsvonatokon lesznek továbbítva

Különös gond lesz fordítva a földművesekre, akik

ingyen ohajtanak utazni San Paoloba—Brazília.

A „Francuska Linijá“-nak nincs ügynöke és zugírása.

Az összes felvilágosításokat ingyen adják képviseleteink:

Ljubljana — Kolodvorska 41. Bitolj — Kralja Petrova ulica 33.
Zágreb — Mihanovičeva ul. 4. Vel. Bečkerek — Aleksandrova l.
Beograd — Karagyorgyeva ul. 91.

Egy különbejáratu

butorozott szoba

teljes ellátással, közel a főtérhez 2227

azonnal kiadó.

Cim a „Torontál“ kiadóhivatalában.

Perfekt cserép- és

téglaégető mestert keres

BATA KÁROLY
b. t. gőztégla- és cserépgyára,
Sztarakanjizsa. 2226

Eladó. 2232

Az Etvesova (Magyar) utca 25. sz. ház. azonnal beköltözhető, nagy udvarral, kerttel és háztelekkel, jutányos áron eladó. — A háztelek vagy ház külön-külön is eladó — Bővebbet ugyanott.

|| Szabók, asztalosok, cipészek, lakatos és mechanikusok stb. részére alkalmas || 2228

műhelyek

építésének céljára 10 parcella a város központjában (Bukovácz-féle udvarban) előnyös feltételek mellett kiadó.

Értekezni lehet Bukovácz István tulajdonosnál.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Velikibecskerek.